

Część I.

APELACJE I AKTA KARNE

Kazus 1. Egzamin adwokacki 2023 r.

Informacja dla zdającego

- I. Po zapoznaniu się z treścią zadania – opracowanymi na potrzeby egzaminu aktami sprawy karnej – proszę przygotować, jako adwokat Sylwia Lenart – obrońca oskarżonego Piotra Stanisza, apelację od wydanego w sprawie wyroku, albo w przypadku uznania, że brak jest podstaw do jej wniesienia, proszę sporządzić opinię prawną – z uwzględnieniem interesu reprezentowanej strony.
- II. Należy przyjąć, że:
  - 1) we wszystkich pismach procesowych, protokołach, wyrokach i uzasadnieniu wyroku oraz innych dokumentach znajdują się własnoręczne podpisy uprawnionych osób;
  - 2) w protokołach przesłuchań świadków i podejrzanego podano serię i numer dowodu osobistego przesłuchiwanym osób oraz ich PESEL; wskazano też organ, który wydał dowód osobisty;
  - 3) w aktach znajduje się informacja z Krajowego Rejestru Karnego, wygenerowana 6.10.2022 r., z której wynika, że oskarżony Piotr Stanisz:
    - był uprzednio karany prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Brzezinach z 5.11.2018 r., II K 118/18, a orzeczony tym wyrokiem zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych został wykonany 30.1.2021 r.;
    - odbywał karę 11 miesięcy ograniczenia wolności orzeczoną prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Brzezinach z 5.11.2018 r., II K 118/18, w okresie 28.12.2018 r. do 28.11.2019 r., a dane zawarte w tej informacji są zgodne z treścią adnotacji na odpisie wyroku;
  - 4) pokrzywdzona, świadkowie oraz Piotr Stanisz zostali prawidłowo pouczeni o swoich uprawnieniach i obowiązkach;
  - 5) dane dotyczące miejsca zamieszkania oraz miejsca pracy świadków nie zostały zamieszczone w protokołach ich przesłuchania i protokole roz-

- prawy; dane te zamieszczono w załącznikach do protokołów (art. 148a § KPK) i znajdują się one w odrębnym załączniku adresowym;
- 6) alkomat, który służył do ustalenia zawartości alkoholu w powietrzu wydychanym przez Piotra Stanisza był sprawny i posiadał stosowne atesty; do protokołu z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym dołączono stosowny wydruk;
  - 7) w aktach znajduje się protokół przeszukania osoby, jej odzieży i podręcznych przedmiotów, sporządzony 6.10.2022 r. o godzinie 11.55 – z protokołu wynika, że w toku przeszukania Piotra Stanisza ujawniono należący do niego portfel materiałowy, w którym znaleziono kartę płatniczą nr 1111 2222 3333 4444 Banku PKO BP S.A., należącą do Niny Pawlak;
  - 8) w aktach znajduje się protokół zatrzymania rzeczy w postaci karty płatniczej nr 1111 2222 3333 4444 Banku PKO BP S.A., należącej do Niny Pawlak, sporządzony 6.10.2022 r. o godzinie 12.05. Na protokole tym znajduje się odręczny zapis o treści: „Kwituję obiór karty nr 1111 2222 3333 4444. Brzeziny 10.10.22 r. Nina Pawlak”;
  - 9) w aktach znajduje się protokół zatrzymania rzeczy w postaci dokumentu – prawa jazdy kat. B nr 42222/12/0121 wydanego przez Starostę 10.4.2021 r., sporządzony 6.10.2022 r. o godzinie 12.15; Piotrowi Staniszowi wydane zostało odpowiednie pokwitowanie;
  - 10) w aktach sprawy znajduje się zaświadczenie z Banku PKO BP S.A. będącego wystawcą karty płatniczej należącej do Niny Pawlak 6.10.2022 r., z którego wynika, że 5.10.2022 r. w Brzezinach dokonano tą kartą trzech prób płatności, z których żadna nie została autoryzowana, odpowiednio: o godz. 18.25 w sklepie Kapslelek przy ulicy Nowomiejskiej 16 na kwotę 30,50 zł; o godz. 18.38 w sklepie Planeta przy ulicy Nowomiejskiej 55 na kwotę 40,99 zł i o godz. 18.55 w sklepie Żabka przy ulicy Łąkowej 5 na kwotę 45,55 zł oraz że przypisana do konta Niny Pawlak karta płatnicza została czasowo zablokowana 5.10.2022 r. o godz. 17.45;
  - 11) w aktach sprawy znajduje się informacja z systemu teleinformatycznego ministra właściwego do spraw finansów publicznych, uzyskana drogą elektroniczną, z której wynika, że Piotr Stanisz nie posiada żadnego majątku ani źródeł dochodu oraz nie zakończono i nie prowadzi się wobec niego postępowań podatkowych;
  - 12) wydano postanowienie o zamknięciu dochodzenia, Piotr Stanisz został zaznajomiony z aktami postępowania przygotowawczego i nie złożył wniosku o jego uzupełnienie przez przeprowadzenie dalszych dowodów;

- 13) akt oskarżenia został skontrolowany pod względem formalnym i jego odpisy zostały doręczone uprawnionym osobom, ze stosownym pouczeniem;
  - 14) sprawa została skierowana na rozprawę główną, jak również zostało wydane zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy, zaś sąd w trybie art. 352 KPK dopuścił wszystkie dowody zawarte w akcie oskarżenia, na okoliczności wynikające z ich treści.
- III. Pod przygotowaną apelacją albo opinią prawną należy podać imię i nazwisko osoby, która – zgodnie z treścią zadania egzaminacyjnego – powinna złożyć podpis pod tym pismem.
- IV. W przypadku sporządzenia apelacji należy przyjąć, że sądem odwoławczym jest Sąd Okręgowy w Łodzi, V Wydział Karny Odwoławczy, Plac Dąbrowskiego 5, 90-921 Łódź.
- V. Data rozwiązania zadania winna wynikać z przedstawionego stanu faktycznego.

**OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIĘŃ DLA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
DO ZADANIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO
(EGZAMIN ADWOKACKI – 25.4.2023 r.)**

Zdaniem zespołu do przygotowania zadań na egzamin adwokacki, w przypadku zadania z zakresu prawa karnego, zasadne jest sporządzenie apelacji w imieniu oskarżonego. Przy ocenie prac należy zwrócić uwagę na następujące problemy:

1. Skazując oskarżonego Piotra Stanisza za przestępstwo stypizowane w art. 13 § 1 KK w zw. z art. 279 § 1 KK w zw. z art. 12 KK, Sąd dopuścił się obrazy prawa materialnego przez przyjęcie, że działanie oskarżonego polegające na próbach dokonania płatności kartą płatniczą na kwoty odpowiednio 30,50 zł, 40,99 zł i 45,55 zł stanowiło tzw. usiłowanie udolne z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 279 § 1 KK, podczas gdy działanie to należało zakwalifikować jako usiłowanie nieudolne w rozumieniu art. 13 § 2 KK. Sąd dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, w szczególności związanych z zablokowaniem karty płatniczej, ale nie rozważył, czy zablokowana już w chwili czynu karta płatnicza była środkiem nadającym się do popełnienia czynu zabronionego, czy też nie. Konsekwencją braku dostrzeżenia tej okoliczności był błąd w subsumpcji (zob. wyr. SN z 22.3.2017 r., III KK 349/16). Należy bowiem zauważyć, że usiłowanie nieudolne zachodzi wtedy, gdy jeszcze przed jego podjęciem (ex ante) obiektywny stan rzeczy przesądza o tym, że zachowanie sprawcy nie doprowadzi do dokonania z przyczyn wymienionych w art. 13 § 2 KK. Różnica między usiłowaniem udolnym a usiłowaniem nieudolnym polega na tym, że w usiłowaniu udolnym dokonanie jest zawsze potencjalnie możliwe (choćby nawet szanse realizacji zamiaru sprawcy były obiektywnie niewielkie), a przy usiłowaniu nieudolnym dokonanie nie może nastąpić (zob. uchw. SN z 19.1.2017 r., I KZP 16/16). Wobec faktu, że oskarżony za każdym razem podczas usiłowania dokonania zapłaty kartą płatniczą przełamывał jej zabezpieczenie w postaci numeru PIN, to niewątpliwie jest, że jego zachowanie wyczerpywało znamiona występku kradzieży z włamaniem z art. 279 § 1 KK, a nie stanowiło przestępstwa kradzieży zwykłej z art. 278 § 1 KK bądź wykroczenia z art. 119 § 1 KW. Zdaniem zespołu, w związku z podniesieniem zarzutu apelacyjnego co do tego czynu, należy wnioskować o zmianę wyroku zarówno co do przyjętej kwalifikacji prawnej, jak i co do wymiaru kary, w tym o nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet o odstąpienie od jej wymierzenia.

2. Sąd Rejonowy błędnie skazał oskarżonego za czyn z art. 178a § 1 i 4 KK. Z informacji zawartych w aktach sprawy wynika, że kara ograniczenia wolności orzeczona wobec oskarżonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Brzezinach z 5.11.2018 r., 2 II K 118/18 za występki z art. 178a § 1 KK została wykonana 28.11.2019 r. Orzeczony tym samym wyrokiem zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów w ruchu lądowym wykonano 30.1.2021 r. W chwili czynu, tj. 6.10.2022 r. nie obowiązywał już oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczony w związku ze skazaniem za przestępstwo, zaś zgodnie z art. 107 § 4 KK w czasie orzekania (14.2.2023 r.) uległo już zatarciu skazanie na karę ograniczenia wolności, co nastąpiło z upływem 3 lat od wykonania tej kary, czyli 28.11.2022 r. Nie ma przy tym znaczenia, że w chwili czynu zatarcie skazania jeszcze nie nastąpiło (zob. wyr. SN: z 21.3.2018 r., III KK 36/18; z 27.5.2020 r., IV KK 553/19; z 17.6.2020 r., V KK 191/20; z 22.10.2021 r., II KK 459/21). W zakresie przedmiotowego zarzutu apelacyjnego, w ocenie zespołu, za zasadne należy uznać w szczególności wnioskowanie o wyeliminowanie z opisu czynu i kwalifikacji prawnej art. 178a § 4 KK, obniżenie wymierzonej kary, uchylenie dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów oraz zmniejszenie świadczenia na Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej.

3. Sąd Rejonowy nieprawidłowo obciążył oskarżonego opłatą w kwocie 400 zł. W przedmiotowej sprawie na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 6 ustawy z 23.6.1973 r.

o opłatach w sprawach karnych prawidłowa jest kwota 300 zł. W tym zakresie Sąd dopuścił się zatem obrazy prawa materialnego. Trzeba przy tym podkreślić, że wysokość opłaty zasądzonej od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa jest elementem składającym się na merytoryczną część wyroku, bowiem dotyczy ona konsekwencji prawnych wynikających dla oskarżonego na skutek wydania wyroku stwierdzającego jego sprawstwo i winę. Ponadto, jak wynika z zadania, oskarżony nie posiada majątku ani dochodów poza zasiłkiem z pomocy społecznej. Za prawidłowy uznać więc należy, jeśli zostanie podniesiony, zarzut niezwolnienia oskarżonego od obowiązku pokrycia kosztów sądowych (art. 624 § 1 KPK). Za zasadny uznać należałoby więc także wniosek o zwolnienie oskarżonego od kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, w tym w szczególności od opłaty.

4. Piotr Stanisz – jak wynika z treści protokołu zatrzymania osoby – został zatrzymany 6.10.2022 r. o godz. 12.15, a zwolniony 7.10.2022 r. o godz. 14.30. Na poczet orzeczonej kary powinien zostać zaliczony okres rzeczywistego pozbawienia wolności w wymiarze 2 dni (art. 63 § 1 KK). Zaliczenie takowe może nastąpić również w drodze postanowienia, ale wnoszący apelację na korzyść powinien dostrzec tę kwestię, pominiętą w wyroku sądu I instancji (art. 413 § 2 pkt 2 KPK).

WZÓR PISMA

Łódź, 23.4.2023 r.

Sąd Okręgowy w Łodzi
V Wydział Karny Odwoławczy
Plac Dąbrowskiego 5
90-921 Łódź
za pośrednictwem
Sądu Rejonowego w Brzezinach
II Wydziału Karnego

Adw. Sylwia Lenart
obrońca oskarżonego
Piotra Stanisza

Sygn. akt: II K 590/22

Apelacja

obrońcy oskarżonego Piotra Stanisza od wyroku Sądu Rejonowego w Brzezinach, II Wydział Karny, wydanego 14.2.2023 r. w sprawie o sygn. II K 590/22, który został doręczony wraz z uzasadnieniem obrońcy oskarżonego 20.4.2023 r.

Działając w imieniu oskarżonego, na podstawie udzielonego mi upoważnienia do obrońcy, które znajduje się w aktach sprawy, na podstawie art. 444 § 1 KPK w zw. z art. 425 § 1–3 KPK zaskarżam na korzyść oskarżonego powyższy wyrok Sądu Rejonowego w Brzezinach w całości.

Na podstawie art. 427 § 1 i 2 KPK w zw. z art. 438 pkt 1–2 KPK zaskarżonemu wyrokowi **zarzucam:**

I. W zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt I zaskarżonego wyroku (z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 279 § 1 KK w zw. z art. 12 KK):

1) obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 13 § 1 KK poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że działanie oskarżonego polegające na próbach dokonania płatności kartą płatniczą stanowiło tzw. usiłowanie udolne, co w konsekwencji doprowadziło do przypisania oskarżonemu czynu z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 279 § 1 KK, podczas gdy działanie to należało uznać za usiłowanie nieudolne, a w konsekwencji czyn przypisany oskarżonemu zakwalifikować z art. 13 § 2 KK w zw. z art. 279 § 1 KK.

II. W zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt II zaskarżonego wyroku (z art. 178a § 1 i 4 KK):

2) obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 178a § 4 KK przez jego niewłaściwe zastosowanie, podczas gdy w chwili orzekania przez sąd I instancji uprzednie skazanie Piotra Stanisza wyrokiem Sądu Rejonowego w Brzezinach z 5.11.2018 r., II K 118/18, za występki z art. 178a § 1 KK uległo już zatarciu,

a ponadto:

3) obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 63 § 1 KK przez niezaliczenie na poczet orzeczonej kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w wymiarze 2 dni, podczas gdy oskarżony został zatrzymany 6.10.2022 r. o godz. 12.15, a zwolniony 7.10.2022 r. o godz. 14.30 i okres ten należało na poczet orzeczonej kary zaliczyć;

- 4) obrazę przepisu prawa materialnego, tj. art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z 23.6.1973 r. o opłatach w sprawach karnych przez jego niewłaściwe zastosowanie i zasądzenie od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa opłaty w wysokości 400 zł, podczas gdy w razie skazania na karę pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności wysokość opłaty wynosi 300 zł, stosownie do treści art. 2 ust. 1 pkt 4 ww. ustawy;
- 5) obrazę przepisu postępowania, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 624 § 1 KPK przez niezwołnienie oskarżonego od kosztów sądowych, w tym opłaty w całości, podczas gdy zaistniały podstawy do uznania, że uiszczenie ich byłoby dla niego zbyt uciążliwe ze względu na sytuację majątkową, jak również z uwagi na wysokość dochodów osiąganych przez oskarżonego, który utrzymując się jedynie z zasiłku pomocy społecznej, nie posiada żadnego majątku.

Na podstawie art. 427 § 1 KPK w zw. z art. 437 § 1 i 2 KPK **wnoszę:**

I. W zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt I zaskarżonego wyroku (z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 279 § 1 KK w zw. z art. 12 KK) o zmianę wyroku przez przyjęcie kwalifikacji prawnej z art. 13 § 2 KK w zw. z art. 279 § 1 KK w zw. z art. 12 § 1 KK oraz odstąpienie od wymierzenia oskarżonemu kary, ewentualnie o zastosowanie nadzwyczajnego jej złagodzenia;

II. W zakresie czynu przypisanego oskarżonemu w pkt II zaskarżonego wyroku (z art. 178a § 1 i 4 KK) o zmianę zaskarżonego wyroku przez wyeliminowanie z opisu czynu i kwalifikacji prawnej § 4 art. 178a KK, a w konsekwencji obniżenie wymierzonej kary do dolnych granic ustawowego zagrożenia, uchylenie dożywotniego zakazu prowadzenia pojazdów oraz zmniejszenie świadczenia na Fundusz Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej do najniższej możliwej do orzeczenia kwoty;

a ponadto wnoszę o:

- 1) zaliczenie na poczet orzeczonej wobec oskarżonego kary okresu rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie w wymiarze 2 dni;
- 2) zwolnienie oskarżonego z opłaty od orzeczonej przez sąd I instancji kary w całości, ewentualnie o ustalenie jej w prawidłowej wysokości;
- 3) zwolnienie oskarżonego od kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym w całości.

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Brzezinach z 14.2.2023 r. oskarżony Piotr Stanisław został uznany za winnego popełnienia przestępstw określonych w art. 13 § 1 KK w zw. z art. 279 § 1 KK w zw. z art. 12 KK oraz w art. 178a § 1 i 4 KK.

Wyrok ten jest błędny z następujących powodów.

I. W pierwszej kolejności zauważyć należy, iż w zakresie czynu określonego w pkt I wyroku (z art. 13 § 1 KK w zw. z art. 279 § 1 KK w zw. z art. 12 KK) Sąd dopuścił się szeregu obrazy prawa materialnego. Sąd I instancji ustalił, że Nina Pawlak w momencie dokonywania płatności w sklepie Stokrotka zauważyła brak etui z kartą płatniczą o nr 1111 2222 3333 4444, w związku z czym od razu czasowo zablokowała kartę w aplikacji internetowej. Oskarżony natomiast dokonał tą kartą płatniczą 3 prób płatności, lecz transakcje te zostały odrzucone z uwagi na uprzednie zablokowanie karty. Z tego powodu Sąd I instancji błędnie przyjął, iż zachowanie oskarżonego stanowiło tzw. usiłowanie udolne kradzieży z włamaniem. Działanie oskarżonego można zakwalifikować jedynie jako usiłowanie nieudolne tego przestępstwa. W chwili popełnienia czynu, co prawidłowo zostało ustalone przez Sąd, karta płatnicza nie była środkiem nadającym się do

popelnienia czynu zabronionego, ponieważ została zablokowana. Przypomnieć w tym miejscu należy, że usiłowanie nieudolne zachodzi wtedy, gdy jeszcze przed jego podjęciem (*ex ante*) obiektywny stan rzeczy przesądza o tym, że zachowanie sprawcy nie doprowadzi do dokonania z przyczyn wymienionych w art. 13 § 2 KK. Różnica między usiłowaniem udolnym a usiłowaniem nieudolnym polega na tym, że w usiłowaniu udolnym dokonanie jest zawsze potencjalnie możliwe (choćby nawet szanse realizacji zamiaru sprawcy były obiektywnie niewielkie), a przy usiłowaniu nieudolnym dokonanie nie może nastąpić (zob. uchw. SN z 19.1.2017 r., I KZP 16/16).

Zauważyć ponadto należy, że oskarżony przyznał się do popelnienia zarzucanych mu czynów i wyraził skruchę. Kwota usiłowanych transakcji była ponadto niewielka. Z tych względów zasadne jest odstąpienie od wymierzenia oskarżonemu kary, ewentualnie zastosowanie nadzwyczajnego jej złagodzenia.

II. W zakresie czynu przypisanego w pkt II wyroku podnieść należy, że Sąd Rejonowy dopuścił się obrazy prawa materialnego i błędnie skazał oskarżonego za czyn z art. 178a § 1 i 4 KK. Z informacji zawartych w aktach sprawy wynika, że kara ograniczenia wolności orzeczona wobec oskarżonego wyrokiem Sądu Rejonowego w Brzezinach z 5.11.2018 r., II K 118/18, za występki z art. 178a § 1 KK została wykonana 28.11.2019 r. Orzeczony tym samym wyrokiem zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów w ruchu lądowym wykonano 30.1.2021 r. W chwili czynu, tj. 6.10.2022 r. nie obowiązywał już oskarżonego zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych orzeczony w związku ze skazaniem za przestępstwo, zaś zgodnie z art. 107 § 4 KK w czasie orzekania (14.2.2023 r.) uległo już zatarciu skazanie na karę ograniczenia wolności, co nastąpiło z upływem 3 lat od wykonania tej kary, czyli 28.11.2022 r. W orzecznictwie przyjmuje się, że przesłanką surowszej kwalifikacji prawnej czynu z art. 178a § 4 KPK jest stwierdzenie, że prawomocne skazanie sprawcy za opisane przestępstwo nie uległo zatarciu w dacie wyrokowania co do popelnienia czynu określonego w art. 178a § 1 KK, również wtedy, gdy do popelnienia tego czynu doszło przed upływem okresu niezbędnego do zatarcia wcześniejszego skazania. Tak więc przeszkodą do przyjęcia wobec sprawcy, któremu zarzucono prowadzenie w stanie nietrzeźwości pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym, surowszej odpowiedzialności karnej z art. 178a § 4 KK, jest fakt zatarcia z mocy prawa wcześniejszego skazania za przestępstwo określone w art. 178a § 1 KK lub wymienione w art. 178a § 4 KK, zaistniały w dacie wyrokowania (zob. wyr. SN: z 21.3.2018 r., III KK 36/18, z 27.5.2020 r., IV KK 553/19).

III. Sąd I instancji dopuścił się również obrazy art. 63 § 1 KK. Zgodnie z nim na poczet orzeczonej kary zalicza się okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie, zaokrąglając w górę do pełnego dnia. Piotr Stanisław – jak wynika z treści protokołu zatrzymania osoby – został zatrzymany 6.10.2022 r. o godz. 12.15, a zwolniony 7.10.2022 r. o godz. 14.30. W związku z tym na poczet orzeczonej kary powinien zostać zaliczony okres rzeczywistego pozbawienia wolności w wymiarze 2 dni.

IV. Sąd I instancji ponadto nieprawidłowo obciążył oskarżonego opłatą w kwocie 400 zł. W przedmiotowej sprawie na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 4 w zw. z art. 6 ustawy z 23.6.1973 r. o opłatach w sprawach karnych opłatą prawidłową przy wymierzeniu kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności jest kwota 300 zł. W tym zakresie Sąd dopuścił się zatem obrazy prawa materialnego.

V. W zakresie kosztów postępowania należy nadto podnieść, iż ze zgromadzonego w toku postępowania materiału wynika, że oskarżony nie posiada żadnego majątku ani dochodów, utrzymując się z zasiłku z pomocy społecznej. W związku z tym zaistniały wszelkie przesłanki do tego, aby Sąd I instancji zwolnił oskarżonego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych. Zaistniały bowiem podstawy do uznania, że uiszczenie ich byłoby dla oskarżonego zbyt uciążliwe ze względu na trudną sytuację rodzinną i majątkową, w tym brak źródła dochodów innego niż opisany wyżej zasiłek.

Mając powyższe na uwadze wnoszę jak w petitum.

Adwokat
Sylvia Lenart
(podpis)

Załącznik: odpis apelacji.

Akta karne

Kazus 2. Egzamin radcowski 2023 r.

Informacja dla zdającego

- I. Po zapoznaniu się z treścią zadania – opracowanymi na potrzeby egzaminu aktami sprawy karnej, – proszę przygotować, jako radca prawny Krzysztof Zaradny, obrońca oskarżonego Jana Nieskutecznego, apelację od wydanego w sprawie wyroku, albo w przypadku uznania, że brak jest podstaw do jej wniesienia, proszę sporządzić opinię prawną – z uwzględnieniem interesu reprezentowanej strony.
- II. Należy przyjąć, że:
  - 1) we wszystkich pismach procesowych oraz protokołach, opiniach, wyroku i uzasadnieniu wyroku oraz innych dokumentach znajdują się własnoręczne podpisy uprawnionych osób;
  - 2) oskarżony oraz pokrzywdzeni zostali pouczeni we właściwy sposób, zgodny z przepisami, o swoich uprawnieniach oraz obowiązkach;
  - 3) w protokołach przesłuchań świadków i podejrzanego podano serię i numery dowodów osobistych przesłuchiwanym osobom oraz ich PESEL; wskazano też organ, który wydał dowód osobisty; numer PESEL oskarżonego znajduje się także w danych zebranych w trybie art. 213 § 1 KPK;
  - 4) dane dotyczące miejsca zamieszkania (ustalone na podstawie dokumentu tożsamości), miejsca pracy, numeru telefonu, adresu poczty elektronicznej i adresu dla doręczeń elektronicznych świadków i pokrzywdzonych nie zostały zamieszczone w protokołach ich przesłuchania (art. 148a § 1 KPK), znajdują się one w odrębnym załączniku adresowym – załączonym do akt sprawy wyłącznie do wiadomości organu prowadzącego postępowanie;
  - 5) oskarżony został zaznajomiony z aktami postępowania przygotowawczego i nie złożył wniosku o jego uzupełnienie przez przeprowadzenie określonych dowodów;
  - 6) wydano postanowienie o wszczęciu dochodzenia o przestępstwa z art. 279 § 1 KK i art. 288 § 1 KK w zw. z art. 11 § 2 KK oraz art. 177 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK, a w stosownym terminie także postanowienie o zamknięciu dochodzenia;
  - 7) akt oskarżenia został skontrolowany pod względem formalnym i jego odpisy zostały doręczone uprawnionym osobom, ze stosownym pouczeniem;

- 8) sprawa została skierowana na rozprawę główną, jak również zostało wydane zarządzenie o wyznaczeniu terminu rozprawy, zaś Sąd w trybie art. 352 KPK dopuścił wszystkie dowody zawarte w akcie oskarżenia, na okoliczności wynikające z ich treści;
- 9) w aktach sprawy znajdują się:
- a) dane z Krajowego Rejestru Karnego, aktualne na datę rozprawy, z których wynika, że Jan Nieskuteczny był skazany prawomocnym wyrokiem z 2.9.2019 r., wydanym przez Sąd Rejonowy w Sieradzu w sprawie II K 227/19, za popełnienie przestępstwa wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 2 KK na karę 2 lat pozbawienia wolności, a nadto na podstawie art. 42 § 1 KK orzeczono wobec Jana Nieskuteznego mechanicznych na okres 3 lat, zaś na podstawie art. 46 § 1 KK zasądzono od niego na rzecz pokrzywdzonego kwotę 25 000 zł tytułem zadośćuczynienia;
  - b) odpis wyroku Sądu Rejonowego w Sieradzu z 2.9.2019 r., wydanego w sprawie II K 227/19, wraz z adnotacją, iż wyrok ten uprawomocnił się w 10.10.2019 r., zaś orzeczoną karę pozbawienia wolności Jan Nieskuteczny odbył od 2.12.2019 r. do 30.8.2021 r., kiedy to został warunkowo przedterminowo zwolniony z odbycia reszty kary;
  - c) sporządzone przez uprawniony podmiot oraz podpisane przez wszystkie uprawnione osoby protokół oględzin miejsca włamania do domu Joanny Tras wraz z dokumentacją fotograficzną, z którego treści wynika, że:
    - sprawca dostał się do tego domu przez wyłamanie drzwi tarasowych znajdujących się z tyłu budynku,
    - uszkodzeniu uległa ościeżnica oraz drzwi tarasowe, które na skutek trwałego uszkodzenia nie zamykają się,
    - zostały ujawnione i zabezpieczone ślady linii papilarnych na drzwiach tarasowych;
  - d) sporządzone i podpisane przez uprawnione podmioty, zgodnie z obowiązującymi przepisami:
    - szkic miejsca wypadku drogowego, do którego doszło 5.12.2022 r. na ul. 18 stycznia w Wieluniu,
    - protokół oględzin miejsca wypadku drogowego wraz z dokumentacją fotograficzną,
    - protokół oględzin samochodu marki Opel Astra o nr rej. EWI 4547 wraz z dokumentacją fotograficzną,

- protokół pobrania materiału porównawczego od Jana Nieskuteznego do badań daktyloskopijnych wraz z kartą daktyloskopijną;
  - e) dokumentacja medyczna dotycząca leczenia Jana Wolnego, z której wynika, że doznał on obrażeń ciała w postaci złamania wielofragmentowego podudzia prawego, złamania kręgosłupa w odcinku lędźwiowym i złamania kości krzyżowej.
- III. Pod przygotowaną apelacją lub opinią prawną należy podać imię i nazwisko osoby, która zgodnie z treścią zadania egzaminacyjnego powinna złożyć podpis pod tym pismem.
- IV. W przypadku sporządzenia apelacji należy przyjąć, że sądem odwoławczym jest Sąd Okręgowy w Sieradzu, II Wydział Karny, Aleja Zwycięstwa 1, 98–200 Sieradz.
- V. Data rozwiązania zadania powinna wynikać z przedstawionego stanu faktycznego.

**OPIS ISTOTNYCH ZAGADNIĘŃ DLA KOMISJI EGZAMINACYJNEJ
DO ZADANIA Z ZAKRESU PRAWA KARNEGO
(EGZAMIN RADCOWSKI – 25.4.2023 r.)**

Zdaniem zespołu do przygotowania zadań na egzamin radcowski, w przypadku zadania z zakresu prawa karnego, zasadne jest sporządzenie apelacji. Rozwiązując zadanie, zdający powinien zaskarżyć wyrok Sądu Rejonowego w Wieluniu w całości i zwrócić uwagę na następujące problemy:

1. W zakresie dotyczącym czynu zakwalifikowanego z art. 279 § 1 KK i art. 288 § 1 KK w zw. z art. 11 § 2 KK najistotniejsze uchybienie, jakiego dopuścił się Sąd, sprowadza się do obrazu prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, albowiem poprawnie przestępstwo to powinno być zakwalifikowane z art. 279 § 1 KK. Wprawdzie oskarżony Jan Nieskuteczny swoim zachowaniem zrealizował dwie czynności wykonawcze, z których każda mogła być zakwalifikowana odpowiednio z art. 279 § 1 KK i art. 288 § 1 KK, to jednak w rzeczywistości mamy do czynienia z jednym przestępstwem wyczerpującym dyspozycję art. 279 § 1 KK, albowiem zabór mienia przez dokonanie włamania związany jest z usunięciem przeszkody materialnej (zob. wyr. SN: z 18.9.1987 r., IV KR 214/87; z 6.11.2003 r., II KK 5/03). Warto odnotować, że dopiero wówczas, gdy wyrządzona na skutek włamania szkoda jest nieporównywalnie wyższa od wartości skradzionych przedmiotów, można mówić o kwalifikacji kumulatywnej, to jest z art. 279 § 1 KK i art. 288 § 1 KK w zw. z art. 11 § 2 KK (zob. wyr. SN: z 18.12.1985 r., RW 1148/85; z 22.11.1994 r., II KRN 227/94). Przyjęcie kumulatywnej kwalifikacji prawnej czynu ma wpływ na wyższy stopień jego społecznej szkodliwości, co przekłada się na możliwość wymierzenia surowszej kary. W takim razie odstąpienie od kwalifikacji kumulatywnej powinno prowadzić do uznania czynu za mniej społecznie szkodliwy i w efekcie otwierać drogę do złagodzenia kary (zob. post. SN z 20.1.2017 r., IV KK 451/16).

2. Kolejne uchybienie dotyczące czynu z pkt 1 wyroku wiąże się z naruszeniem reguł związanych z okazaniem osoby. Zgodnie bowiem z art. 173 § 3 KPK podczas okazania osoba okazywana powinna znajdować się w grupie obejmującej co najmniej 4 osoby, podczas gdy oskarżony Jan Nieskuteczny został okazany w grupie obejmującej łącznie 3 osoby, a zatem doszło do obrazu tego przepisu. Nie należy jednak tracić z pola widzenia faktu, że czynność ta była dokonywana w stadium postępowania przygotowawczego i to wówczas, a nie w trakcie postępowania sądowego doszło do naruszenia tego przepisu, a zatem Sądowi nie można zarzucić naruszenia samego art. 173 § 3 KPK, lecz naruszenie art. 7 KPK w zw. z art. 173 § 3 KPK. Obowiązkiem Sądu jest bowiem ocena – w ramach kryteriów wynikających z art. 7 KPK (zasady swobodnej oceny dowodów) – całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w tym także w kontekście stwierdzonych uchybień mających miejsce na etapie postępowania przygotowawczego i ich konsekwencji w przyszłości (zob. uzas. post. SN z 13.12.2011 r., II KK 281/11).

3. W zakresie dotyczącym czynu przypisanego oskarżonemu w pkt 2 wyroku, a zakwalifikowanego z art. 177 § 1 KK w zw. z art. 64 § 1 KK, zdający powinien dostrzec dwa istotne uchybienia, jakich dopuścił się Sąd. Pierwsze z uchybień, które jest dalej idące, wiąże się z obrazą przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na treść orzeczenia, natomiast drugie z uchybień dotyczy obrazu przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu. Mimo że Kodeks postępowania karnego nie posługuje się określeniem „opinia prywatna”, to jednak nie jest ono obce postępowaniu karnemu. Pod określeniem tym należy rozumieć opinię o charakterze pozaprocesowym, która sporządzona została na zlecenie innego podmiotu niż uprawniony organ procesowy, wydaną przez osobę, która w danej dziedzinie posiada wiadomości specjalne, w sytuacji gdy stwierdzenie oko-

liczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga skorzystania z tych wiadomości (A. *Bojańczyk*, Dowód prywatny w postępowaniu karnym w perspektywie prawnoporównawczej, Warszawa 2011, s. 229; K. *Eichstaedt*, Znaczenie opinii prywatnej w postępowaniu karnym, Prok. i Pr. 2016, Nr 4, s. 90). Wprawdzie pokrzywdzony oraz podejrzany (oskarżony) mogą złożyć do sprawy opinię sporządzoną na ich zlecenie przez osobę posiadającą w danej dziedzinie wiadomości specjalne, jednakże opinia taka nie będzie mogła stanowić podstawy ustaleń faktycznych dokonanych przez organ procesowy, albowiem zgodnie z art. 193 § 1 KPK w zw. z art. 194 KPK, gdy zajdzie konieczność stwierdzenia okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, które wymagają wiadomości specjalnych, niezbędne będzie skorzystanie z opinii biegłego, którego powołać może wyłącznie uprawniony organ procesowy. Artykuł 193 § 1 KPK wskazuje na sytuacje, w których należy skorzystać z opinii biegłego, natomiast art. 194 KPK precyzuje, że o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego wydaje się postanowienie, które skutecznie może wydać jedynie uprawniony organ procesowy (K. *Eichstaedt*, Znaczenie opinii, s. 94; M. *Kurowski*, w: D. *Świecki* (red.), Kodeks postępowania karnego – komentarz, Tom I, Warszawa 2022, s. 786; D. *Gruszecka*, w: J. *Skorupka* (red.), Kodeks postępowania karnego – komentarz, Warszawa 2015, s. 471; post. SN: z 17.11.2020 r., I KK 17/20; z 23.11.2021 r., III KK 250/21; z 27.4.2022 r., V KK 118/22). W tym stanie rzeczy złożona podczas przesłuchania w charakterze świadka przez pokrzywdzonego przestępstwem z art. 177 § 1 KK Jana Wolnego opinia z rekonstrukcji przebiegu wypadku drogowego nie mogła być podstawą ustaleń faktycznych, podczas gdy z uzasadnienia wyroku sądu wynika, że opinia ta stanowiła podstawę ustaleń faktycznych w sprawie. W związku z powyższym zasadne jest podniesienie zarzutu naruszenia art. 7 KPK w zw. z art. 193 § 1 KPK i art. 194 KPK, gdyż miało to wpływ na wynik sprawy, a w konsekwencji należało zarzucić błędne ustalenie stanu faktycznego co do czynu z pkt 2 wyroku.

4. W zakresie czynu z pkt 2 wyroku Sąd niezasadnie przyjął, że oskarżony Jan Nieskuteczny popełnił przestępstwo z art. 177 § 1 KK w warunkach recydywy, o której mowa w art. 64 § 1 KK. Zgodnie bowiem z tym przepisem recydywę podstawową można przypisać sprawcy skazanemu wcześniej za przestępstwo umyślne na karę pozbawienia wolności, o ile w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary, popełnia umyślne przestępstwo podobne do przestępstwa, za które był wcześniej skazany. Jan Nieskuteczny był wprawdzie wcześniej skazany na karę pozbawienia wolności, którą odbył w rozmiarze przekraczającym okres 6 miesięcy, lecz za przestępstwo nieumyślne. Przestępstwa, o których mowa w art. 177 § 1 KK i art. 177 § 2 KK, są przestępstwami nieumyślnymi, chociaż naruszenie zasad w ruchu drogowym może mieć charakter umyślny (uchw. SN z 22.11.1973 r., VI KZP 29/73; post. SN z 20.5.2010 r., V KK 96/10). W tym stanie rzeczy błędne było zastosowanie przez Sąd art. 64 § 1 KK.

5. Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 5 w zw. z art. 6 oraz art. 3 ust. 1 ustawy z 23.6.1973 r. o opłatach w sprawach karnych Sąd powinien zasądzić od oskarżonego Jana Nieskuteznego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1400 zł tytułem opłaty, podczas gdy zasądził kwotę 1500 zł, a tym samym dopuścił się obrazy art. 2 ust. 1 pkt 5 tej ustawy.

6. Zdający powinien postawić zarzuty odwoławcze oparte na art. 438 KPK, a konkretnie zarzuty naruszenia prawa materialnego (art. 438 pkt 1 i 1a KPK), tj. zarzut obrazy prawa karnego polegający na przyjęciu błędnej kwalifikacji prawnej czynu opisanego w pkt 1 wyroku oraz błędnego zastosowania przepisów o działaniu sprawcy w warunkach recydywy, o czym mowa w pkt 2 wyroku (względna przyczyna odwoławcza – art. 438 pkt 1 KPK), a także zarzut obrazy prawa materialnego (błędnego zastosowania ustawy z 23.6.1973 r. o opłatach w sprawach karnych przez niezgodne z tymi przepisami obliczenie opłaty), o którym mowa w art. 438 pkt 1a KPK. Ponadto powinny zostać podniesione zarzuty obrazy przepisów postępowania, a konkretnie naruszenie art. 7 KPK

w zw. z art. 173 § 3 KPK, ponieważ wadliwe przeprowadzenie czynności okazania w postępowaniu przygotowawczym stanowi tego rodzaju błąd proceduralny, który „przeniknął” na etap postępowania jurysdykcyjnego i miał wpływ na treść wydanego orzeczenia (art. 438 pkt 2 KPK). Zarzut naruszenia przepisów postępowania powinien również objąć obrazę art. 7 KPK w zw. z art. 193 § 1 KPK i art. 194 KPK przez przyjęcie – wbrew obowiązującym przepisom i zasadzie swobodnej oceny dowodów – za podstawę orzeczenia opinii prywatnej, która nie mogła w tym postępowaniu stanowić dowodu, co w rezultacie doprowadziło do błędnych ustaleń faktycznych i przyjęcia za wiarygodne zeznań pokrzywdzonego Jana Wolnego, podczas gdy z wyjaśnień oskarżonego jednoznacznie wynika, że Jan Wolny nagle wtargnął na drogę.

7. W apelacji należy zawrzeć wnioski:

- a) jeżeli chodzi o czyn z pkt 1 wyroku, należy wnieść o zmianę wyroku i przyjęcie kwalifikacji prawnej z art. 279 § 1 KK oraz orzeczenie łagodniejszej kary; niezasadne wydaje się wnoszenie o uniewinnienie oskarżonego od popełnienia tego czynu z uwagi na niewątpliwy dowód winy oskarżonego w postaci opinii z zakresu daktyloskopii;
- b) jeżeli chodzi o czyn z pkt 2 wyroku: – najdalej idący wniosek powinien dotyczyć zmiany wyroku i uniewinnienia oskarżonego od popełnienia tego czynu z uwagi na zarzut dotyczący art. 7 KPK w zw. z art. 193 § 1 KPK i art. 194 KPK, gdyż opinia, na której oparł się sąd, nie mogła stanowić podstawy ustaleń faktycznych co do przekroczenia przez oskarżonego administracyjnie dozwolonej prędkości, jazdy z nadmierną prędkością i niedochowania przez niego obowiązku ostrożności, przy jednoczesnym podniesieniu przez obrońcę oskarżonego niewłaściwej oceny zeznań pokrzywdzonego i wyjaśnień oskarżonego w ramach zarzutu naruszenia art. 7 KPK (zob. też wyr. SN: z 3.3.2022 r., IV KK 320/20; z 10.5.2022 r., IV KK 46/22),
  - powyższy wniosek może zostać powiązany, ewentualnie, z wnioskiem o dopuszczenie w postępowaniu odwoławczym dowodu z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków celem dokonania analizy przestrzenno-ruchowej zaistniałego zdarzenia drogowego, o ile zdający uzasadni potrzebę powołania takiego dowodu w interesie oskarżonego,
  - należy wnieść alternatywnie (na wypadek nieuwzględnienia wniosku o uniewinnienie) o zmianę wyroku w tej części przez wyeliminowanie z podstawy skazania art. 64 § 1 KK, a w konsekwencji o orzeczenie łagodniejszej kary;
- c) w przypadku wniosku reformatoryjnego należy ponadto wnieść, aby sąd II instancji prawidłowo ustalił opłatę od orzeczonej kary, ewentualnie zwolnił oskarżonego od jej ponoszenia.